

[Aksel Møller.]

forsåvidt på march, men det forekommer mig, at den højtærede finansminister burde forcere den. Der er endnu stadigvæk finansielt behov og kapitalmæssig mulighed for at dække indeværende års anlægsarbejder ved lån. Men lånene skal naturligvis ikke optages i nationalbanken, skal naturligvis ikke blot vise sig igennem et overtræk på den højtærede finansministers konto dér, men optages i markedet. Den højtærede finansminister vil måske som svar herpå sige, at der — ja, jeg tror, han brugte omtrent denne vending i sin forelæggelsestale —, at der i regeringsforslagene er en vis låntagning af speciel karakter. Ja, det må man vel nok sige! Der indføres her et tvangslån, som hviler på en meget begrænset kredt af befolkningen. Selve fremsættelsen af dette låneforslag er efter min mening et udtryk for regeringens misforståelse af den situation, vi befinder os i. Dets virkning vil blive, at disse menneskers opsparing ned sættes praktisk talt med det beløb, som tvangslånet for deres vedkommende udgør. For det drejer sig jo også om et lån, der har karakter af en konfiskation for halvdelen af beløbet.

Jeg er overbevist om, at hvis det skal være svaret på de bestræbelser, partiet venstre og vi har udfoldet for at forøge den private opsparing gennem skattebeholdninger, er der heri en tydelig tilkendegivelse af det svælg, der er mellem vor og regeringens opfattelse af, hvad der er fornuftigt i Danmark i dag. Der er efter min mening ingen tvivl om, at dette tvangslån meget vel kan erstattes af et almindeligt statslån. Tvangslånet er jo og må også ud fra regeringens synspunkt være en lige så stor hindring som et statslån for en naturlig udvikling af genopbygningsbestræbelserne.

Denne mærkbare mangel på logik i den høje regerings politik er jo også at finde i de dele af lovforslaget om en værnescat, som omfatter aktieselskaber, for blot at nævne en side af det. Hvordan vil den høje regering forklare, at de to forslag, der her er tale om, fremmer genopbygningen. De midler, som aktieselskaberne skal betale i værnescat, er en forringelse af deres opsparing og konsolidering, som de foretager med direkte erhvervsmæssige formål for øje.

Det er vel rigtigt, at staten ikke vil kunne

optage lån på 20 år til 3½ pct. ved henvendelse til det almindelige lånemarked, og såvidt jeg erindrer, er den højtærede finansminister også i sin tale inde på, at sådanne lån vil betyde en forøget renteudgift for staten. Nu er statsmoral jo, som man ved, af adskillig anden — jeg siger ikke lavere, jeg siger anden — karat end almindelig menneskelig moral, men at det skal være anerkendt og god moral, at staten skal benytte tvangslånenes vej for at få en billigere rente, en rente til 3½ pct., det forekommer mig dog at være for urimeligt. Men hvis den højtærede finansminister fulgte denne tanke og søgte dækning for den merudgift til renter, som staten ville få, hvis den optog lån i markedet, så har han jo dog endnu den udvej — jeg er overbevist om, at et flertal i det høje ting ville hjælpe ham til, at den kunne befares — at forhøje renten på de penge, som staten selv udlåner gennem den genopbygningsfond, som det lykkedes den højtærede finansminister at få os til at vedtage, og som aldrig i livet havde opnået det konservative folkepartis stemmer, hvis nationalbankens skrivelse af 22. marts, som kom under forhandlingerne om denne fond, var blevet forelagt forhandlerne. Jeg tror, det vil være overmåde ligetil og naturligt, at staten indrettede sin udlånsvirksomhed efter sådanne retningslinier, at den ikke behøvede at tage tvangslån hos befolkningen efter de retningslinier, som her er foreslået.

Værneskatten frembyder i det hele taget problemer af en sådan karakter, at den højtærede finansminister ikke kan regne med at få forslaget vedtaget i den foreliggende form. Jeg vil gerne have lov til at sige om denne sags principielle side, at mit parti er sig sit ansvar bevidst overfor det finansielle behov, som forsvarrets udvidelse nu kræver, og vi er villige til at vedtage dækningslove hertil, også dækningslove, som er stærkt progressive, og som dermed på rimelig måde opfylder kravet om, at en større byrde skal lægges på velstanden end på fattigdommen. Men vi må holde på, at der her er tale om et nationalt offer, som alle bør bidrage til. Det er en etisk betragtning, vi her ønsker at anlægge. Det er ikke vor mening at lægge andet og mere end en symbolsk skattebyrde på de mindste indkomster, men ingen skal være afskåret fra